

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ВТЯГ З РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

12.06.2025 № 70/121-р/к

Справа № 7/02-162-24

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

ПОЛТАВСЬКЕ ОБЛАСНЕ КОМУНАЛЬНЕ ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО ТЕПЛОвого ГОСПОДАРСТВА «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» (далі – ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», Підприємство) за період діяльності з 01.11.2022 по 30.04.2025 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання теплової енергії у територіальних межах м. Полтави, м. Карлівки, м. Решетилівки, смт. Котельва, смт. Машівка та лівобережної частини м. Кременчука від джерела Кременчуцької ТЕЦ, де розташовані теплові мережі, що знаходились на балансі та/або у користуванні ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» як таке, що не мало на цьому ринку жодного конкурента із часткою 100 відсотків.

ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» встановлювало споживачам плату за теплову енергію, яку фактично вони не отримували, що не передбачено чинним законодавством України.

Вищезазначені дії Підприємства призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку постачання теплової енергії.

За результатами розгляду справи № 7/02-162-24 такі дії ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку (частина перша статті 13, пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» накладено штраф у розмірі 68 000,00 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 7/02-162-24 про порушення ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання відділу досліджень і розслідувань в Полтавській області Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 22.05.2025 № 70-03/366-П,

ВСТАНОВИЛА:**1. Процесуальні дії**

- (1) Розглянуто заяви ТВОРЧОЇ СПІЛКИ «КРЕМЕНЧУЦЬКА МІСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ» (далі – ТС «КМОНСХУ») від 30.05.2024 № 18/05 (вх. № 70-01/20-АМ від 05.06.2024) та від 30.05.2024 № 19/05 (вх. № 70-01/21-АМ від 10.06.2024) (далі разом – Заяви) щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО».
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 29.10.2024 № 70/195-рп/к розпочато розгляд справи № 7/02-162-24 за ознаками вчинення ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку постачання теплової енергії, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (далі – Справа).
- (3) Відділення листом від 29.10.2024 № 70-02/4115є за місцезнаходженням ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» направило копію розпорядження про початок розгляду Справи, який відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 600977745664 отриманий Підприємством 01.11.2024.
- (4) Відділення листом від 29.10.2024 № 70-02/4114є повідомило ТС «КМОНСХУ» про початок розгляду Справи, який відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 600977744242 отриманий ТС «КМОНСХУ» 01.11.2024.
- (5) Відділення листом від 22.05.2025 № 70-02/3184є направило до ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» копію подання з попередніми висновками у Справі, який відповідно до повідомлення про вручення поштового відправлення № 0601149964251 отримано ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» 28.05.2025.
- (6) Відділення листом від 28.05.2025 № 70-02/3245є направило до ТС «КМОНСХУ» копію подання з попередніми висновками у Справі, який відповідно до повідомлення про вручення поштового відправлення № 0601152025266 отримано ТС «КМОНСХУ» 05.06.2025.
- (7) Відділення листом від 28.05.2025 № 70-02/3246є повідомило ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» про перенесення розгляду Справи, який відповідно до повідомлення про вручення поштового відправлення № 0601152037884 отримано ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» 03.06.2025.
- (8) Листом б/н та б/д (вх. №70-01/2237 від 11.06.2025) ТС «КМОНСХУ» надано відповідь на подання з попередніми висновками у Справі.
- (9) Зауважень або заперечень ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» до змісту подання з попередніми висновками у Справі не надано.

2. СТОРОНИ У СПРАВІ**2.1. Заявник**

- (10) Заявником у справі є ТС «КМОНСХУ» (інформація, доступ до якої обмежено).

2.2. Відповідач

- (11) Відповідачем у справі є ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» (*інформація, доступ до якої обмежено*), дата проведення державної реєстрації – 05.10.1994, місцезнаходження: (*інформація, доступ до якої обмежено*), основний вид діяльності: (*інформація, доступ до якої обмежено*).
- (12) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» є суб'єктом господарювання.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (13) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (14) Відповідно до пункту 3.1. Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (15) У відповідності до пункту 3.3 Методики визначення складу суб'єкта господарювання, що випускає, постачає, продає, придбаває (споживає, використовує) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги), здійснюється шляхом установлення переліку суб'єктів господарювання (юридичних та фізичних осіб), які здійснюють діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншу господарську діяльність, у тому числі контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, і які пов'язані відносинами, що забезпечують контроль господарської діяльності одного суб'єкта господарювання іншим (іншими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (16) Суб'єктом господарювання, що є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», що здійснював діяльність з реалізації теплової енергії споживачам в межах теплових мереж, що знаходились, що знаходились у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) Підприємства.
- (17) Відповідно до Статуту ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», основним напрямком діяльності Підприємства є забезпечення тепловою енергією на опалення та приготування гарячої води житлового фонду, комунально-побутових та інших об'єктів.
- (18) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» є суб'єктом господарювання.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (19) Товаром, який становить об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є тепла енергія.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (20) Відповідно до пункту 4.1. Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монополльне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (21) У відповідності до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

а) споживчі характеристики:

- (22) Відповідно до пункту 4.2.1 пункту 4.2. Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (23) Основні правові, економічні та організаційні засади діяльності на об'єктах сфери теплопостачання визначено Законом України «Про теплопостачання». Цей Закон регулює відносини, пов'язані з виробництвом, транспортуванням, постачанням та використанням теплової енергії з метою забезпечення енергетичної безпеки України, підвищення енергоефективності функціонування систем теплопостачання, створення і удосконалення ринку теплової енергії та захисту прав споживачів та працівників сфери теплопостачання.
- (24) Відповідно визначення термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про теплопостачання», теплоносій - рідка або газоподібна речовина, що циркулює у трубах або каналах і передає теплову енергію в системах теплопостачання, опалення, вентиляції та технологічних установках; тепла енергія – товарна продукція, що виробляється на об'єктах сфери теплопостачання для опалення, підігріву питної води, інших господарських і технологічних потреб споживачів, призначена для купівлі-продажу; сфера теплопостачання - сфера діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії споживачам.
- (25) Відтак, тепла енергія не використовується для безпосереднього споживання, а визначає перелік господарських і технологічних потреб, де її застосування можливе, а саме: для опалення, підігріву питної води, інших господарських і технологічних потреб споживачів.
- (26) Основною споживчою властивістю теплової енергії є використання теплової енергії як товару, призначеного для опалення приміщень, підігріву питної води, інших господарських і технологічних потреб споживачів.

б) умови споживання:

- (27) Умови споживання теплової енергії визначені Законом України «Про теплопостачання» та Правилами користування тепловою енергією, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2007 № 1198 (зі змінами) (далі – Правила № 1198).
- (28) Згідно із визначенням термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про теплопостачання», теплогенеруюча організація – суб'єкт господарської діяльності, який має у своїй власності або користуванні теплогенеруюче обладнання та виробляє теплову енергію; теплотранспортуюча організація – суб'єкт господарської діяльності, який здійснює транспортування теплової енергії; теплопостачальна організація – суб'єкт господарської діяльності з постачання споживачам теплової енергії; транспортування теплової енергії – господарська діяльність, пов'язана з передачею теплової енергії (теплоносія) за допомогою мереж на підставі договору; постачання теплової енергії (теплопостачання) – господарська діяльність, пов'язана з наданням

теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору.

- (29) Відповідно до статті 23 Закону України «Про теплопостачання» господарська діяльність з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії підлягає ліцензуванню в порядку, встановленому законом.
- (30) Згідно із пунктом 1 постанови НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ переоформлено ліцензії АВ № 597475 на право провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), АВ № 597476 на право провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами та АВ № 597477 на право провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії, видані ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ *(інформація, доступ до якої обмежено)*), на безстрокові.
- (31) Відповідно до статті 1 Закону України «Про теплопостачання» ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» є теплогенеручим, теплотранспортуєчим, теплопостачальним підприємством.
- (32) Відповідно до визначення термінів, наведених у пункті 3 Правил № 1198, система теплопостачання – сукупність джерел теплової енергії, магістральних та/або місцевих (розподільних) теплових мереж, засобів розподілення теплової енергії, які об'єднані спільним режимом виробництва, транспортування та постачання теплової енергії; система теплоспоживання – комплекс теплоспоживчих установок, з'єднаний із системою теплопостачання, призначений для задоволення потреб споживача відповідно до договору.
- (33) Відповідно до статті 19 Закону України «Про теплопостачання» теплогенеруюча організація має право постачати вироблену теплову енергію безпосередньо споживачу згідно з договором купівлі-продажу. У разі якщо така організація не є теплотранспортуєчою, то теплотранспортуєча організація не має права відмовити теплогенеруючій організації у транспортуванні теплової енергії, якщо це дозволяють технічні можливості системи.
- (34) Необхідними умовами для споживання теплової енергії є наявність у споживача системи теплоспоживання та наявність теплових мереж, підключених (приєднаних) у встановленому законодавством порядку до системи теплопостачання.

в) умови реалізації:

- (35) Пунктом 4 Правил № 1198 визначено, що користування тепловою енергією допускається лише на підставі договору купівлі-продажу теплової енергії між споживачем і теплопостачальною організацією, крім підприємств, що виробляють та використовують теплову енергію для цілей власного виробництва. Договори укладаються відповідно до типових договорів. Форми типових договорів затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері теплопостачання.

г) ціна:

- (36) Відповідно до статті 1 Закону України «Про теплопостачання» тариф (ціна) на теплову енергію – грошовий вираз витрат на виробництво, транспортування, постачання одиниці теплової енергії (1 Гкал) з урахуванням рентабельності виробництва, інвестиційної та інших складових, що визначаються згідно із методиками,

розробленими національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг.

- (37) Згідно із статтею 20 Закону України «Про теплопостачання» тарифи на теплову енергію, реалізація якої здійснюється суб'єктами господарювання, що займають монопольне становище на ринку, є регульованими. Тариф на теплову енергію для споживача визначається як сума тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії.
- (38) Теплова енергія реалізується ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» споживачам на платній основі, отже є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище Підприємства.

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (39) Згідно із визначенням термінів, наведених у пункті 3 Правил № 1198, споживач теплової енергії – фізична особа, яка є власником будівлі або суб'єктом підприємницької діяльності, чи юридична особа, яка використовує теплову енергію відповідно до договору.
- (40) ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» є основним продавцем теплової енергії споживачам у межах території м. Полтави, м. Карлівки, м. Решетилівки, смт. Котельва, смт. Машівка та лівобережної частини м. Кременчука від джерела Кременчуцької ТЕЦ, де розташовані теплові мережі, що знаходяться на балансі та/або у користуванні Підприємства.
- (41) Споживачами теплової енергії ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» є населення, бюджетні установи, релігійні організації, інші споживачі.
- (42) Відповідно до інформації ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», наданої листами від 08.10.2024 № 48.2-01/5103 (вх. від 09.10.2024 № 70-01/2573) та від 05.05.2025 № 28.3-02/1321 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1688), кількість споживачів теплової енергії становила:

Категорія споживачів	Кількість споживачів станом на 01.11.2022	Кількість споживачів станом на 01.01.2023	Кількість споживачів станом на 01.01.2024	Кількість споживачів станом на 01.01.2025	Кількість споживачів станом на 01.04.2025
Населення	161 208	160 923	160 806	160 707	160 672
Бюджетні установи	355	336	334	331	325
Інші споживачі	2 391	2 433	2 450	2 516	2 521
Релігійні організації	8	8	7	8	10
Разом	163 962	163 700	163 597	163 562	163 528

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (43) У відповідності до пункту 5.1 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого. Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності, окремими з яких є наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи), відсутність суттєвої різниці в цінах, подібність якісних показників, взаємозамінність товарів з точки зору їх виробництва.

- (44) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (45) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (46) Теплова енергія за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками товару не має взаємозамінних товарів.
- (47) Відповідно до статті 1 Закону України «Про теплопостачання» ринок теплової енергії – сфера обороту теплової енергії як товару, на який є попит і пропозиція.
- (48) Отже, споживач за звичайних умов не може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (49) Відповідно до інформації ПОКВІПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», наданої листами від 08.10.2024 № 48.2-01/5103 (вх. від 09.10.2024 № 70-01/2573) та від 05.05.2025 № 28.3-02/1321 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1688), обсяг реалізації теплової енергії споживачам становив:

Категорія споживачів	Листопад-грудень 2022 року		2023 рік		2024 рік		Січень-березень 2025 року	
	Обсяг реалізації теплової енергії, Гкал	Сума нарахованої плати, тис. грн	Обсяг реалізації теплової енергії, Гкал	Сума нарахованої плати, тис. грн	Обсяг реалізації теплової енергії, Гкал	Сума нарахованої плати, тис. грн	Обсяг реалізації теплової енергії, Гкал	Сума нарахованої плати, тис. грн
Населення	247 094	503 093,4	744 820	2 097 811,9	764 158	2 103 178,8	450 063	850 443,3
Бюджетні установи	28 422	101 894,9	106 527	494 641,5	87 121	447 534,5	55 358	217 152,5
Інші споживачі	19 489	131 382,0	33 396	223 602,2	54 108	280 171,2	32 957	149 717,2
Релігійні організації	36	164,1	136	767,8	147	814,5	101	407,4
Разом	295 041	736 534,5	884 879	2 816 823,4	905 534	2 831 699,0	538 479	1 217 720,4

- (50) Враховуючи наведене, товарними межами ринку є постачання теплової енергії.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (51) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (52) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (53) Відповідно до інформації ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», наданої листами від 08.10.2024 № 48.2-01/5103 (вх. від 09.10.2024 № 70-01/2573) та від 05.05.2025 № 28.3-02/1321 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1688), Підприємство у період з листопада 2022 року по березень 2025 року постачало теплову енергію (надавало послуги з постачання теплової енергії) споживачам у межах території м. Полтави, м. Карлівки, м. Решетилівки, смт. Котельва, смт. Машівка та лівобережної частини м. Кременчука від джерела Кременчуцької ТЕЦ.
- (54) До 01.11.2022 ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» здійснювало постачання теплової енергії (надавало послуги з постачання теплової енергії) споживачам у межах території м. Полтави, м. Карлівки, м. Решетилівки, смт Котельва, смт Машівка, крім лівобережної частини м. Кременчука від джерела Кременчуцької ТЕЦ.
- (55) Враховуючи територіальні межі постачання теплової енергії (надання послуги з постачання теплової енергії) ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» споживачам, територіальними (географічними) межами ринку постачання теплової енергії є межі території м. Полтави, м. Карлівки, м. Решетилівки, смт. Котельва, смт. Машівка та лівобережної частини м. Кременчука від джерела Кременчуцької ТЕЦ, де розташовані теплові мережі, що знаходились на балансі та/або у користуванні ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» (далі – Територіальні межі).

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (56) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (57) Згідно із інформацією ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», наданою листами від 13.08.2024 № 48.2-01/4516 (вх. від 14.08.2024 № 70-01/2047) та від 08.10.2024 № 48.2-01/5103 (вх. від 09.10.2024 № 70-01/2573), відповідно до пункту 1 рішення ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ КРЕМЕНЧУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ КРЕМЕНЧУЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (далі – ВИКОНКОМ КРЕМЕНЧУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ) «Про визначення ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» виконавцем послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води» від 20.10.2022 № 1508, Підприємство визначено виконавцем послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води на лівобережній частині міста Кременчука від джерел Кременчуцької ТЕЦ з покладенням обов'язків згідно із законодавством.
- (58) З 01.11.2022 ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» розпочато опалювальний сезон 2022-2023 у м. Кременчуці відповідно до рішення ВИКОНКОМУ КРЕМЕНЧУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ від 31.10.2022 № 1574.
- (59) Відповідно до пункту 1 рішення ВИКОНКОМУ КРЕМЕНЧУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ від 27.03.2025 № 748 «Про закінчення опалювального періоду 2024-2025 років у Кременчуцькій міській територіальній громаді» опалювальний період 2024-2025 років у Кременчуцькій міській територіальній громаді для всіх споживачів послуги з постачання теплової енергії закінчено з 31 березня 2025 року.

- (60) Згідно із інформацією ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», наданою листом від 05.05.2025 № 28.3-02/1321 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1688), відповідно до рішення ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ від 21.03.2025 № 960 «Про передачу майна виробничого підрозділу «Кременчуцька ТЕЦ» ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» зі спільної власності територіальних громад, сіл, селищ, міст Полтавської області у державну власність» та рішення ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ від 29.04.2025 № 979 «Про внесення змін до рішення ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ від 21.03.2025 № 960» майно виробничого підрозділу «Кременчуцька ТЕЦ» ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» передано безоплатно у державну власність.
- (61) Як зазначено ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» у листі від 05.05.2025 № 28.3-02/1321 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1688), 30.04.2025 ПОЛТАВСЬКОЮ ОБЛАСНОЮ РАДОЮ передано з балансу ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» до державної власності майно виробничого підрозділу «Кременчуцька ТЕЦ», про що складено відповідний акт.
- (62) Протягом періоду з 01.11.2022 по 30.04.2025 Підприємство було єдиним суб'єктом, що здійснювало реалізацію теплової енергії споживачам у межах території м. Полтави, м. Карлівки, м. Решетилівки, смт Котельва, смт Машівка та лівобережної частини м. Кременчука від джерела Кременчуцької ТЕЦ, де розташовані теплові мережі, що знаходились на балансі та/або у користуванні ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО».
- (63) З урахуванням зазначеного, часовими межами ринку постачання теплової енергії визначено період з 01.11.2022 по 30.04.2025, протягом якого залишалась незмінною структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.6. Визначення потенційних конкурентів

- (64) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (65) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії», регулюється діяльність суб'єктів природних монополій, зокрема, у сфері транспортування теплової енергії.
- (66) Згідно із статтею 6 Закону України «Про природні монополії», до суміжних ринків, що регулюються відповідно до цього Закону, зокрема, належить постачання теплової енергії.
- (67) Внаслідок технологічних особливостей діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії, з огляду на обмеження, що пов'язані з територією розміщення (розташування) теплових мереж, а також враховуючи те, що ринок транспортування теплової енергії є в стані природної монополії, конкуренція на ринку постачання теплової енергії у визначених Територіальних межах відсутня.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (68) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що

спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

- (69) Бар'єрами вступу на ринок постачання теплової енергії є фактори економічного та організаційного характеру, пов'язані з особливостями діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії. Зокрема, наявність відповідних ліцензій, теплових установок що виробляють, постачають теплову енергію, наявність теплових мереж, відповідного персоналу, технічного забезпечення тощо.
- (70) Зазначені бар'єри вступу на ринок постачання теплової енергії не можуть бути подолані, оскільки спричиняють для суб'єктів господарювання суттєві витрати, необхідні для вступу на зазначений ринок.

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (71) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо, зокрема, на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (72) Враховуючи викладене, ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» за період діяльності з 01.11.2022 по 30.04.2025 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання теплової енергії у територіальних межах м. Полтави, м. Карлівки, м. Решетилівки, смт. Котельва, смт. Машівка та лівобережної частини м. Кременчука від джерела Кременчуцької ТЕЦ, де розташовані теплові мережі, що знаходились на балансі та/або у користуванні ПОВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» як таке, що не мало на цьому ринку жодного конкурента із часткою 100 відсотків.

4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

4.1. Нормативно-правове регулювання

- (73) Відповідно до статті 13 Закону України «Про теплопостачання» до основних повноважень органів місцевого самоврядування у сфері теплопостачання належить, зокрема, встановлення для всіх категорій споживачів тарифів на теплову енергію і тарифів на виробництво теплової енергії (крім тарифів на теплову енергію, вироблену на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях та когенераційних установках) у порядку і межах, визначених законодавством.
- (74) Порядок формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 291) (зі змінами) (далі – Порядок № 869).
- (75) Відповідно до пункту 2 Порядку № 869, цей Порядок застосовується під час встановлення органами місцевого самоврядування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій, а також для суб'єктів господарювання на суміжних ринках, зазначених у пункті 1 цього Порядку, та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку зазначених тарифів.
- (76) Згідно із пунктом 5 Порядку № 869, двоставковий тариф на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води – грошовий вираз двох окремих частин тарифу (умовно-змінної та умовно-постійної); одноставковий тариф на теплову енергію – вартість одиниці теплової енергії (1 Гкал) відповідної якості, що реалізується споживачам, визначена як грошовий вираз планованих економічно обґрунтованих витрат на її виробництво, транспортування, постачання, витрат на відшкодування

втрат, планованого прибутку і не розподілена на умовно-змінну та умовно-постійну частини тарифу.

- (77) Порядком № 869 передбачено здійснення ліцензіатом, що провадить (має намір провадити) діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії розрахунку одноставкових або двоставкових тарифів на послуги з постачання теплової енергії.
- (78) Пунктом 47 Порядку № 869 визначено, що ліцензіатам, що одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, можуть в установленому порядку встановлюватися двоставкові тарифи на теплову енергію для всіх категорій споживачів. При цьому окремо визначаються умовно-змінна та умовно-постійна частини такого тарифу.
- (79) Відтак, виконавець послуги з постачання теплової енергії самостійно обирає вид тарифів на теплову енергію (одноставковий, двоставковий), розрахунок якого здійснюється відповідно до Порядку № 869.
- (80) Відповідно до пункту 17 Правил № 1198, для обліку відпуску та споживання теплової енергії застосовуються прилади комерційного обліку, що відповідають вимогам законодавства про метрологію та метрологічну діяльність.
- (81) Пунктом 20 Правил № 1198 визначено, що облік обсягу споживання теплової енергії і параметрів теплоносія ведеться на межі балансової належності теплових мереж теплопостачальної організації та споживача або за домовленістю сторін в іншому місці.
- (82) Згідно із пунктом 23 Правил № 1198, розрахунки за спожиту теплову енергію здійснюються на межі продажу, яка є межею балансової належності (відповідальності), **відповідно до договору** на підставі показів вузла обліку згідно з діючими тарифами (цінами), затвердженими в установленому порядку.
- (83) У споживачів, що не мають приладів комерційного обліку, обсяг фактично спожитої теплової розраховується відповідно до теплового навантаження, визначеного у договорі, з урахуванням середньомісячної фактичної температури теплоносія в теплових мережах теплопостачальної організації, середньомісячної температури зовнішнього повітря та кількості годин (діб) роботи тепловикористального обладнання в розрахунковому періоді.
- (84) Відповідно до статті 19 Закону України «Про теплопостачання» теплогенеруюча організація має право постачати вироблену теплову енергію безпосередньо споживачу згідно з договором купівлі-продажу. У разі якщо така організація не є теплотранспортуючою, то теплотранспортуюча організація не має права відмовити теплогенеруючій організації у транспортуванні теплової енергії, якщо це дозволяють технічні можливості системи. Теплотранспортуюча організація не має права відмовити споживачу теплової енергії у забезпеченні його тепловою енергією за наявності технічних можливостей на приєднання споживача до теплової мережі. Споживач повинен щомісячно здійснювати оплату теплопостачальній організації за **фактично отриману теплову енергію**.
- (85) Отже, законодавством у сфері теплопостачання передбачено, що споживач сплачує за фактично отриману теплову енергію.

4.2. Обставини Справи

- (86) За результатом розгляду заяв ТС «КМОНСХУ» від 30.05.2024 № 18/05 (вх. № 70-01/20-АМ від 05.06.2024) та від 30.05.2024 № 19/05 (вх. № 70-01/21-АМ від 10.06.2024) щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» встановлено наступне.

- (87) Як зазначено у Заявах, на праві власності ТС «КМОНСХУ» належить одноособово нежитлова будівля за адресою: *(інформація, доступ до якої обмежено)*. ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» за вказаною адресою безпідставно нараховувало плату за теплову енергію, яку ТС «КМОНСХУ» не отримувало для опалення зазначеної будівлі.
- (88) Відповідно до інформації ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», наданої листом від 26.07.2024 № 48.2-01/4340 (вх. від 26.07.2024 № 70-01/1876), система опалення нежитлового приміщення за адресою: *(інформація, доступ до якої обмежено)*, приєднана до внутрішньоквартальних теплових мереж м. Кременчука. Внутрішньоквартальні теплові мережі до будівлі ТС «КМОНСХУ» знаходяться на балансі КП «ТЕПЛОЕНЕРГО». Взаємовідносини між ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» та КП «ТЕПЛОЕНЕРГО» щодо транспортування теплової енергії, виробленої Підприємством, розподільчими тепловими мережами врегульовано договором № 29-11-22/2 від 29.11.2022 на транспортування теплової енергії (далі – Договір № 29-11-22/2) та договором № 3828 від 15.01.2024 на транспортування теплової енергії (далі – Договір № 3828). Відповідно до зазначених договорів відповідальність КП «ТЕПЛОЕНЕРГО» та ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» за стан і обслуговування теплових мереж визначається їх балансовою належністю – зовнішній обріз будівлі центрального теплового пункту (ЦТП).
- (89) Також, згідно з інформацією ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», наданою листом від 05.05.2025 № 28.3-02/1321 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1688), внутрішньоквартальні теплові мережі м. Кременчука знаходились на балансі КП «ТЕПЛОЕНЕРГО» у період з листопада 2022 року по квітень 2025 року.
- (90) Відповідно до інформації ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», наданої листом від 26.07.2024 № 48.2-01/4340 (вх. від 26.07.2024 № 70-01/1876), ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» 30.03.2023 листом було направлено на адресу ТС «КМОНСХУ» два примірники проєкту договору № 8096 від 01.11.2022 на відпуск теплової енергії у вигляді гарячої води (далі – Проєкт договору), який був повернутий Підприємству АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «УКРПОШТА» у зв'язку із закінченням терміну зберігання.
- (91) Пунктом 1 «Предмет договору» Проєкту договору визначено, що теплопостачальна організація (ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО») бере на себе зобов'язання постачати теплову енергію з метою забезпечення опалення за адресою *(інформація, доступ до якої обмежено)*, а споживач зобов'язується своєчасно та в повному обсязі сплачувати за теплову енергію в строки і на умовах, що визначені цим договором.
- (92) Відповідно до пункту 16 Проєкту договору, облік споживання теплової енергії на опалення приміщення споживача проводиться вузлом комерційного обліку теплової енергії.
- (93) Згідно з інформацією ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», наданою листом від 05.05.2025 № 28.3-02/1321 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1688) договір на відпуск теплової енергії у вигляді гарячої води між ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» та ТС «КМОНСХУ» укладено не було.
- (94) Як зазначено ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» у листі від 26.07.2024 № 48.2-01/4340 (вх. від 26.07.2024 № 70-01/1876), 17.02.2023 до Підприємства надійшла заява від ТС «КМОНСХУ» про опломбування лічильника теплової енергії, у зв'язку із проведенням державної повірки.
- (95) 22.02.2023 лічильник теплової енергії був опломбований ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» та взятий на комерційний облік Підприємства. При цьому, ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» було з'ясовано, що запірна арматура

на подавальному та зворотному трубопроводах теплового вводу залишилась в закритому стані та опломбована попереднім виконавцем послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КРЕМЕНЧУЦЬКА ТЕЦ». Як зазначено ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», теплоносій до нежитлового приміщення ТС «КМОНСХУ» не надходив.

- (96) Згідно з інформацією, наданою КП «ТЕПЛОЕНЕРГО» листом від 10.10.2024 № 03/2187 (вх. від 10.10.2024 № 70-01/2588), відповідно до пункту 2.5 Договору № 29-11-22/2 та Договору № 3828, обсяги протранспортованої теплової енергії визначаються на підставі акту реалізованої теплової енергії по категоріям споживачів за даними електронного реєстру.
- (97) При цьому, КП «ТЕПЛОЕНЕРГО» зазначило, що *«...в актах, які надходили на нашу адресу в період з листопада 2022 року по вересень 2024 року, об'єкт ТС «КМОНСХУ», що розташований за адресою (інформація, доступ до якої обмежено), значиться як такий, де споживання теплової енергії відсутнє»* (мова оригіналу).
- (98) Також, відповідно до інформації, наданої ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» листом від 05.05.2025 № 28.3-02/1321 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1688), протягом періоду з жовтня 2024 року по квітень 2025 року Підприємство не здійснювало постачання теплової енергії для опалення приміщень ТС «КМОНСХУ».
- (99) Отже, у період з листопада 2022 року по квітень 2025 року між ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» та ТС «КМОНСХУ» договір на відпуск теплової енергії у вигляді гарячої води укладено не було, Підприємство не здійснювало постачання теплової енергії для опалення приміщень ТС «КМОНСХУ».
- (100) Відповідно до інформації, наданої ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» листом від 08.10.2024 № 48.2-01/5103 (вх. від 09.10.2024 № 70-01/2573), у період з 01.11.2022 по 31.08.2024 Підприємство щомісячно здійснювало нарахування плати ТС «КМОНСХУ» за умовно-постійною частиною двоставкового тарифу на теплову енергію для потреб інших споживачів (крім населення) (з урахуванням витрат на утримання та ремонт центральних теплових пунктів та без урахування витрат на утримання та ремонт індивідуальних теплових пунктів). Як зазначає Підприємство у своєму листі, в опалювальні періоди 2022-2023 років та 2023-2024 років, зокрема, протягом періоду з 01.11.2022 по 31.08.2024 теплоносій до нежитлового приміщення ТС «КМОНСХУ» не надходив.
- (101) ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» листом від 08.10.2024 № 48.2-01/5103 (вх. від 09.10.2024 № 70-01/2573) повідомило, що нарахування плати за теплову енергію здійснювалось лише за умовно-постійною частиною двоставкового тарифу (абонентська плата за одиницю 1 Гкал/год) згідно теплового навантаження 0,056 Гкал/год у відповідності до робочого проєкту *«Монтаж узла учета тепловой энергии в здании художественно-производственных мастерских НСХУ (інформація, доступ до якої обмежено)»* (мова оригіналу), виготовленого на замовлення ТС «КМОНСХУ».
- (102) Як зазначено ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», нарахування плати ТС «КМОНСХУ» за умовно-змінною частиною двоставкового тарифу на теплову енергію для потреб інших споживачів у вказаний період не здійснювалось, оскільки постачання теплової енергії не здійснювалось.
- (103) Відповідно до інформації, наданої ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» листом від 08.10.2024 № 48.2-01/5103 (вх. від 09.10.2024 № 70-01/2573), станом на 01.09.2024 заборгованість за теплову енергію ТС «КМОНСХУ» перед ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» становила *(інформація, доступ до якої обмежено)*.

- (104) Також, згідно з інформацією ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», наданою листом від 08.10.2024 № 48.2-01/5103 (вх. від 09.10.2024 № 70-01/2573), подібним чином за умовно-постійною частиною двоставкового тарифу (абонентська плата за одиницю 1 Гкал/год) Підприємством визначався розмір плати за теплову енергію ФОП (Особа 1). При цьому, як зазначено ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», окрема будівля ФОП (Особа 1), має приєднання до внутрішньоквартальних мереж м. Кременчука, запропонований Підприємством договір на відпуск теплової енергії із споживачем не укладений, в опалювальні періоди 2022-2023 років та 2023-2024 років теплоносій до нежитлового приміщення не надходив, оскільки запірна арматура на подавальному та зворотному трубопроводах теплового вводу була закрита та опломбована. Станом на 01.09.2024 заборгованість за теплову енергію ФОП (Особа 1) *(інформація, доступ до якої обмежено)*. перед ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» становила *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (105) Листами від 26.07.2024 № 48.2-01/4340 (вх. від 26.07.2024 № 70-01/1876) та від 08.10.2024 № 48.2-01/5103 (вх. від 09.10.2024 № 70-01/2573) ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» надало копії рахунків, виписаних ТС «КМОНСХУ» та ФОП (Особа 1), у яких зазначено розмір плати за теплову енергію (умовно-постійна частина двоставкового тарифу на теплову енергію) споживачам у період 2022-2023 років.
- (106) ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» у листі від 08.10.2024 № 48.2-01/5103 (вх. від 09.10.2024 № 70-01/2573) зазначено, що Підприємство при визначенні розміру плати ТС «КМОНСХУ» та ФОП (Особа 1) застосовувало тарифи на теплову енергію для потреб інших споживачів (з урахуванням витрат на утримання та ремонт центральних теплових пунктів та без урахування витрат на утримання та ремонт індивідуальних теплових пунктів), встановлених для ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО»:
- у період з 01.11.2022 по 30.09.2023, відповідно до рішення ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ від 30.09.2022 № 477 у розмірі 146 257,50 грн/Гкал/год (умовно-постійна частина двоставкового тарифу на теплову енергію) (без ПДВ);
 - у період з 01.10.2023 по 30.09.2024, відповідно до рішення ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ від 28.07.2022 № 669 (зі змінами внесеними рішенням ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ від 26.09.2023 № 687) у розмірі 172 422,65 грн/Гкал/год (умовно-постійна частина двоставкового тарифу на теплову енергію) (без ПДВ).
- (107) При цьому слід зазначити, що згідно із додатком 1 до рішення ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ від 28.07.2022 № 669 (зі змінами внесеними рішенням ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ від 26.09.2023 № 687), для ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» були встановлені тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, зокрема, й одноставковий тариф на теплову енергію (з урахуванням витрат на утримання та ремонт центральних теплових пунктів та без урахування витрат на утримання та ремонт індивідуальних теплових пунктів) для категорії «інші споживачі» у розмірі 4 384,17 грн/Гкал (без ПДВ).
- (108) ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» листом від 18.11.2024 № 48.2-01/5520 (вх. від 18.11.2024 № 70-01/2993) повідомило, що Підприємство при визначенні розміру плати ТС «КМОНСХУ» та ФОП (Особа 1) за вересень 2024 року застосовувало тарифи на теплову енергію для потреб інших споживачів (з урахуванням витрат на утримання та ремонт центральних теплових пунктів та без урахування витрат на утримання та ремонт індивідуальних теплових пунктів), встановлених для ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» відповідно до рішення ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ від 28.07.2022 № 669 (зі змінами внесеними рішенням ПОЛТАВСЬКОЇ

ОБЛАСНОЇ РАДИ від 26.09.2023 № 687) у розмірі 172 422,65 грн/Гкал/год (умовно-постійна частина двоставкового тарифу на теплову енергію) (без ПДВ).

- (109) Як зазначено ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» у вищевказаному листі, станом на 01.10.2024 заборгованість за теплову енергію перед Підприємством становила по ТС «КМОНСХУ» – *(інформація, доступ до якої обмежено)* та по ФОП *(інформація, доступ до якої обмежено)*. У жовтні 2024 року ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» проведено перерахунок розміру плати за теплову енергію ТС «КМОНСХУ» та ФОП (Особа 1) шляхом зняття нарахувань, та станом на 01.11.2024 заборгованість вказаних споживачів перед Підприємством відсутня.
- (110) Згідно з інформацією ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», наданою листом від 05.05.2025 № 28.3-02/1321 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1688), протягом періоду з жовтня 2024 року по квітень 2025 року Підприємство не здійснювало постачання теплової енергії для опалення приміщень ФОП (Особа 1) *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (111) Отже, у період з листопада 2022 року по квітень 2025 року між ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» та ФОП (Особа 1) договір на відпуск теплової енергії у вигляді гарячої води укладено не було, Підприємство не здійснювало постачання теплової енергії для опалення приміщень ФОП (Особа 1).
- (112) Листом від 04.03.2025 № 5196/25/10-25 Міністерством розвитку громад та територій України повідомлено Антимонопольний комітет України, що *«постачання теплової енергії та надання комунальних послуг здійснюється виключно на підставі договорів, укладених зі споживачами. ... У разі відсутності укладеного договору на теплову енергію чи послугу з постачання теплової енергії між ПОКВПТГ «Полтаватеплоенерго» та творчою спілкою «Кременчуцька міська організація національної спілки художників України» нарахування плати за умовно-постійною частиною двоставкового тарифу є безпідставним»* (мова оригіналу).
- (113) Відповідно до статті 25 Закону України «Про теплопостачання» у разі відмови споживача оплачувати споживання теплової енергії заборгованість стягується в судовому порядку.
- (114) Згідно з до інформацією, наданою ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» листом від 05.05.2025 № 28.3-02/1321 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1688), питання щодо нарахування Підприємством плати за теплову енергію ТС «КМОНСХУ» та ФОП *(інформація, доступ до якої обмежено)* у судовому порядку не розглядалися.
- (115) Відтак, законодавством у сфері теплопостачання передбачено, що споживач сплачує за фактично отриману теплову енергію. При цьому, ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» підтвердило, що тепла енергія не надходила споживачам ТС «КМОНСХУ» та ФОП (Особа 1), а отже, її споживання було відсутнє, однак тривалий час Підприємство цим споживачам встановлювало плату за теплову енергію відповідно до умовно-постійної частини двоставкового тарифу (абонентська плата за одиницю 1 Гкал/год) на теплову енергію.
- (116) Відповідно до інформації, наданої ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» листом від 05.05.2025 № 28.3-02/1321 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1688), Підприємством повідомлено споживачів про здійснення перерахунків розміру плати, зокрема:
- до ТС «КМОНСХУ» направлено 20.11.2024 листом АТ «Укрпошта» коригувальні рахунки від 31.10.2024 № 8096 та № 18096;
 - ФОП (Особа 1) вручено 13.11.2024 особисто коригувальні рахунки від 31.10.2024 № 7926 та № 17926.

- (117) Отже, наразі ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» припинено порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунуто наслідки порушення.

4.3. Негативні наслідки дій Відповідача

4.4. Нemoжливiсть вчинення Відповідачем таких дій за умови існування конкуренції на ринку

- (118) Дії ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», які полягають у встановленні споживачам плати за теплову енергію, яку фактично вони не отримували, що не передбачено чинним законодавством України, призвело до ущемлення інтересів таких споживачів.
- (119) Відтак, встановлення ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» споживачам плати за теплову енергію, яку фактично вони не отримували, призвело до ущемлення інтересів таких споживачів.
- (120) Такі дії ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку постачання теплової енергії, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома теплопостачальними підприємствами, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого суб'єкту господарювання у сфері теплопостачання.
- (121) За відсутності ефективної конкуренції на ринку постачання теплової енергії у визначених Територіальних межах споживачі не мали альтернативних джерел придбання зазначеного товару.

4.5. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (122) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (123) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (124) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (125) Враховуючи вищевикладене, дії ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», яке протягом періоду з 01.11.2022 по 30.04.2025 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання теплової енергії у територіальних межах м. Полтави, м. Карлівки, м. Решетилівки, смт. Котельва, смт. Машівка та лівобережної частини м. Кременчука від джерела Кременчуцької ТЕЦ, де розташовані теплові мережі, що знаходились на балансі та/або у користуванні ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», які полягали у встановленні споживачам плати за теплову енергію, яку фактично вони не отримували, що не передбачено чинним законодавством України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. Заперечення та їх спростування

- (126) На подання з попередніми висновками у Справі, копія якого була направлена Відділенням листом від 22.05.2025 № 70-02/3184е до ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», зауважень або заперечень Відповідач не надав.
- (127) На подання з попередніми висновками у Справі, копія якого була направлена Відділенням листом 28.05.2025 № 70-02/2469е до ТС «КМОНСХУ», Заявник листом б/н та б/д (вх. №70-01/2237 від 11.06.2025) повідомив, що погоджується із висновками, наведеними у поданні.

6. Остаточний висновок адміністративної колегії Відділення у Справі

- (128) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доводиться, а зауваженнями і запереченнями Відповідача не спростовується висновок адміністративної колегії Відділення про те, що дії ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», яке протягом періоду з 01.11.2022 по 30.04.2025 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання теплової енергії у територіальних межах м. Полтави, м. Карлівки, м. Решетилівки, смт Котельва, смт Машівка та лівобережної частини м. Кременчука від джерела Кременчуцької ТЕЦ, де розташовані теплові мережі, що знаходились на балансі та/або у користуванні ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО», які полягали у встановленні споживачам плати за теплову енергію, яку фактично вони не отримували, що не передбачено чинним законодавством України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку постачання теплової енергії, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. Визначення розміру штрафу

- (129) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (130) Відповідно до звіту про фінансові результати за 2024 рік, наданого ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» листом від 19.05.2025 № 05-32/1444 (вх. від 19.05.2025 № 70-01/1833), обсяг чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт та послуг) отриманого Підприємством за 2024 рік, становить *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (131) Відповідно до підпункту 1 пункту 4 розділу IV Порядку визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.01.2024 за № 123/41468 (далі – Порядок визначення розміру штрафу) визначення базового розміру штрафу за порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання, зловживань монопольним (домінуючим) становищем за вчинення порушень, передбачених пунктами 1, 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) (крім порушень, визначених в підпункті 2 цього пункту), базовий розмір штрафу встановлюється в розмірі до 30 відсотків доходу (виручки), пов'язаного з порушенням, з урахуванням ступеня негативного впливу на конкуренцію та/або на інтереси суб'єктів господарювання чи споживачів, що встановлюється в кожному конкретному випадку вчинення порушення з урахуванням обставин справи.

- (132) Відповідно до пункту 1 розділу V Порядку визначення розміру штрафу, у разі наявності обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу, базовий розмір штрафу збільшується або зменшується з урахуванням цих обставин.
- (133) Згідно з пунктом 4 розділу V Порядку визначення розміру штрафу, з метою забезпечення належного стримуючого ефекту, врахування обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу, розмір штрафу, розрахований відповідно до положень розділу IV та пункту 1 цього розділу, може збільшуватися у межах, визначених частинами другою, п'ятою статті 52 Закону, частинами першою та другою статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».
- (134) Відповідно до підпункту 3 пункту 5 розділу V Порядку визначення розміру штрафу, збільшення розміру штрафу, зазначене в пункті 4 цього розділу, може застосовуватися, якщо розмір доходу (виручки) відповідача, пов'язаний з порушенням, не перевищує 1 відсотку загального розміру його доходу (виручки) за рік що передує року, в якому накладається штраф, та/або.
- (135) Відповідно до пункту 6 розділу V Порядку визначення розміру штрафу, базовий розмір штрафу зменшується у випадку наявності таких обставин:
- 1) припинення відповідачем дій (бездіяльності) до дня направлення Комітетом, його територіальним відділенням подання з попередніми висновками;
 - 2) відшкодування шкоди, завданої порушенням, чи усунення наслідків порушення іншим способом до дня прийняття органом Комітету рішення у справі про порушення;
 - 3) недотримання учасником узгоджених дій їх умов та наявність доказів того, що суб'єкт господарювання конкурував на ринку протягом періоду, під час якого тривало порушення;
 - 4) співпраця під час розгляду справи з органами Комітету, що сприяла з'ясуванню обставин справи, зокрема виявленню фактів, відомостей, про які органи Комітету не запитували, або виявленню інших ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі вчинених іншими особами;
 - 5) вчинення порушення внаслідок схилення до порушень законодавства про захист економічної конкуренції органом влади, органом місцевого самоврядування, органом адміністративно-господарського управління та контролю;
 - 6) звернення до початку розгляду справи про порушення за отриманням дозволу суб'єктом господарювання на концентрацію в разі вчинення порушення, передбаченого пунктом 12 статті 50 Закону;
 - 7) відповідач вчинив дії, спрямовані на пом'якшення негативних наслідків порушення для економічної конкуренції, інтересів суб'єктів господарювання, споживачів.

Враховуючи вищевикладене та керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), Порядком визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету

України 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.01.2024 за № 123/41468, адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що ПОЛТАВСЬКЕ ОБЛАСНЕ КОМУНАЛЬНЕ ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО ТЕПЛОВОГО ГОСПОДАРСТВА «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» (*інформація, доступ до якої обмежено*) за результатами діяльності з 01.11.2022 по 30.04.2025 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання теплової енергії у територіальних межах м. Полтави, м. Карлівки, м. Решетилівки, смт Котельва, смт Машівка та лівобережної частини м. Кременчука від джерела Кременчуцької ТЕЦ, де розташовані теплові мережі, що знаходились на балансі та/або у користуванні ПОКВПТГ «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» як таке, що не мало на цьому ринку жодного конкурента із часткою 100 відсотків.

2. Визнати дії ПОЛТАВСЬКОГО ОБЛАСНОГО КОМУНАЛЬНОГО ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА ТЕПЛОВОГО ГОСПОДАРСТВА «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» (*інформація, доступ до якої обмежено*), які полягали у встановленні споживачам плати за теплову енергію, яку фактично вони не отримували, що не передбачено чинним законодавством України, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на ПОЛТАВСЬКЕ ОБЛАСНЕ КОМУНАЛЬНЕ ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО ТЕПЛОВОГО ГОСПОДАРСТВА «ПОЛТАВАТЕПЛОЕНЕРГО» (*інформація, доступ до якої обмежено*) штраф у розмірі 68 000,00 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК